

TOVERIT

Amerikan suomalaisten työläisnaisen äänenkannattaja

Organ of the Finnish Working Women in America

No. 50 TIISTAINA, 11 P. JOULUK. — TUESDAY, DECEMBER 11 — 1917 — Seitsemäs vuosik.

JOULUKO VAI UUSIVUOSI?

Ehdotelma tulevia vuosia varten.

(Työmiehen Joulussa 1917.)

Me pyrimme olemaan valistunutta, omintakeista, rohkeata väkeä. Ja kieltämättä olemmekin. Johdonmukaisesti me ponnistamme irti kaikesta, minkä kahleena käsittämme tai on pyrkimyksillemme vierasta — niinpä esim. kirkon ja monien turhien tapojenkin kahleista — terveen järjen ja terveiden tunteiden vesille, häikäilemättä. Ja se on niinkuin ollakin pitää. Mutta olemme mielestämme epäjohdonmukaisia matkijoita, — ehkäpä noin vaan huomaamattamme. Yksi sen ilmaus on tuo jokavuotinen joulutöihinamme korotteen ja muine komeuksineen likipitään kilttien kirkon ystävien malliin ennen ja nyt.

Mitä?... Mitäs pahaa siinä on? Onhan se lapsuuden muistoja herättävä, kaunis, historiallinen tapa: onhan se koko sivistyneen maailman suurin yhteinen juhlapäivä, juhlien juhla! kuulen huuhahteltavan.

Niinpä niinkin; eihän siinä mitään pahaa ole, jos ei millään ole mitään väliä. Mitäs pahaa silloin on siinä, että omistamme kaikki muut kauniit seremoniat, juhlit ja juhllaisuudet, joita kirkko tarjoaa; pidämme kasteen, ripin, ehtoollispöydän, vihkimenot, hautausmenot, messut; pyhitämme pitkänperjantain ja pääsiäisen, ainakin ne; laulamme adventtina hoosiannaa j.n.e. — nehan ovat lapsuuden muistoja herättäviä, "kauniita historiallisia tapoja", juhllisuuksia, joita koko "sivistynyt maailma" noudattaa. Olisimme silloin vaan johdonmukaisia, ehjiä, liiko niin?

Mitä kaunista joulussa lieneekin, tämän kirjottaja ei ole voinut vaurtaa sitä, että on tuntenut vuosi vuodelta kylmentyvän näitä juhlatouhujamme kohtaan, ei ainoastaan sen teeskentelyn paljouden vuoksi, mitä ne mukansa kuljettavat, mutta etupäässä juuri sen "historiallisen tarkoituksen" vuoksi, minkä se kauniiseen kuoreensa kätkee. Olen tuntenut ja tunnen, että kannatamme, kukitamme ja kumarramme valheihanteellista epäjumalaa, että raahaamme matkassamme vanhaa kalleutta, jonkalaiset muuten museoon jätäm-

me, että salakavalasti pönkitämme sitä, jolta julkisesti pönkkii pois potkimme. — jatkamme kaunista valhetta, vaikka sydämemme ei ole enää mukana. Niinpä olenkin vuosivuodelta aina joulun seuduilla odottanut, eikö joku meikälaisistä julkisuudessa virkahda: Toverit, eikös tässä touhussa ole jotakin hassua!

En suinkaan ole niitä, joiden mielestä on liian paljon juhlia ja juhllaisuutta. Päinvastoin, päinvastoin, — olenpa tainnut joskus olla itsekkin niitä virittelemässä. Tahtoisin vaan, että siinäkin pyrittäisi valheen pohjalta pois, kun kerran tilaa on kyllyksi: että teeskentelevän tunnelman pohjalla lepäävät juhlit vaihdettaisiin todellisiin, terveen ihmisen tunnetta vastaaviin, voidakseen niitä todellakin iloiten odottaa ja siten juhlia "hengessä ja totuudessa."

LASTU Kirj. Hilja Länamaa-Pärssinen.

Auringon sädetulva virtaa yli maan kuin ehtymätön rakkaus. Kultavälkettä on vesi, rannikko, kukkula ja notkelma.

Huojuu heinä niityn saroilla, ojentelevat puut lehtiään. Helsingin lintujen laulelo, ja elämän henki liitelee kaikkialla.

Luonto on lqhtinut esiin kauneinta, uskoen nyt ihanampana kuin konsanaan viettävänsä kesän hurmausta.

Miksi käy ihminen murtuneena, mustin mielin? Miksi otsansa murheen vakojen murtama, silmänsä tuijotus kolikko ja ohimoillaan kalman varjot?

Miksi sulkevat hänen tinkat huulensa kironasta tai huokausta? Miksi on hänen yllään arki-riiysi, jalkansa paljaat ja haavoissa ja hän värjöttää vilussa?

Miksi hän horjuu kuin nälkänen ja hänen astuntansa raahustava kuin väsyneen.

Miksi on tiensä määrätön kuin irittemmatun syyslehden ja harhaa hän illoin kuin koditon? — Ihana huomenlaulu virtaa yli maan. Liikkuvat elämän nesteet, nostattaen suloisuutta ja riemua.

Kolkko, riemuton on ihmisen riuta. —

Ryösti ilon toinen toiseltaan, sydänten sävelmät rikkoi riitaisinnullaan.

Riisti verhon väkevampi heikommalta, ajoi kukkaisteiltä oikaisille pohuille.

Orjaksi lyötiin toinen, ajettiin

Kaunista ja terveen kaipauksen mukaista on, että eri vuoden-aikoina on joku suuri yhteinen ihmimäinen juhlapäivä, johon saattaa varustautua aivan erityisen toimin ja ohjelmin, iloksi, levoksi ja mielenylennykseksi. — niinpä myöskin suuri talvijuhlapäivä. Joulukko on ollut sellainen. Mutta meiltä on se aika jo ohi, jolloin sillä oli se mieltäylentävä merkitys mikä teki sen "juhlien juhlaiksi" nuorille ja vanhoille. Eikä se liene enää palautettavissa edes itsellemme, sitäkin vähemmän on syytä koettaa sitä perintökallautena lapsillemme säilyttää.

Mutta joulun lähellä on eräs toinen päivä, jota on myöskin juhlittu, mutta jolta teeskentelevä joulukko on riistänyt sille kuuluvan kunnian ja oikeudet, nim. uuden vuoden päivä — Uusivuosi. Ja siinä on meillä suuren tal-

(Jatkoo kolmannella sivulla)

LUONNOLLISESTA VALINNASTA

A. Dodellin mukaan.

Luonnollista valintaa olemisen taistelussa tarkastaessamme joudumme seuraavaan tulokseen:

Kaikki ne oivalliset ominaisuudet, joita ihailimme kasveissa, eläimissä ja ihmisissä, ovat sopeutumisia, ja ovat kehittyneet luonnollisen valinnan alituisen vaikutuksen aikaansaamien elintapojen kautta lukemattomien sukupölvien aikana.

Luonto on saanut aikaan tuhansia ja miljoonia muutoksia, se on muuttanut miljoonia ja miljoonia eläviä olentoja. Luonnollinen valinta on hyväksynyt ainoastaan parhaat muutokset, laajentanut niitä perinnön kautta ja vähitellen niin vakaannuttanut, että ne tuntuvat ikuisesti oileilta.

Vapaassa luonnossa paras syöjättyä hyvän.

Se on uuden maailmankatsomuksen avain.

Se on luonnontutkimisen polttopiste.

Mutta se on myös syytin, joka polttaa poroksi vanhan maailmankatsomuksen. Se on vanhan tarkoituksenmukaisuusopin (teleologian) kuolemantuomio, sen opin, jonka mukaan kaikki on järjestetty niin ihanaasti ja viisaasti sentähden, että kaikille on antanut elämän ihmisentapainen, tarkoituksia ja päämäärää tavoitteleva luoja.

Tulemme toimeen ilman tuota vanhaa, lapsellista tarkoituksenmukaisuusoppia ja meidän täytyy hyljätä se, koska ikuisesti liikkeessä olevalla aineella näkyy olevan oma olemis- ja luomisvoimansa, eikä siihen ole syytä eikä mahdollisuutta sekaantua minkään ylituonnollisen olennon. Kaikki, mitä nyt on olemassa, on juuri sitä, mitä se on, siitä syystä, ettei se ole voinut tulla muuksi; se on luonnontuotetta, eikä mitään luojan luomaa; sillä jos se sitä olisi, täytyisi koko elävän luonnon olla täydellisempää kuin mitä se nyt on. Monet oljot ovat vielä puutteellisia, niitten jälkeläisten täytyy edelleen kehittyä, taikka muuten häviävät maailman näyttämöltä.

Ei luonnollisen valinnan periaatte ole mikään salaperäinen, sielullinen, tietoinen, tarkoituksen mukaan toimiva olento. Se

ruoskin nuuksiin. Ryöstettiin leipä, koti, vapaus ja omi.

Siksi ihminen mustin, murtunein mielin käy.

Sytyköön tuhanten mielin veljeuden aurinko loistamaan kuin ehtymätön rakkaus!

Lämmittäköön ilo välkynnälään ihmisen rintaa! Säteilköön jokainen silmä sopua ja riemua! Ja tulkittokoon ihmiseen viisauden ja leikin sanoja!

Sentähden työhön kaikki kädet ja kaikki voimat! Valmistakaa juhlaa varten jokaisen kannettaviksi! Puettakaa alastomat ja paljasjalaiset, lämmittäköön jokainen värjöttävä!

Työhön kaikki kädet ja voimat! Häitä pois häätäkää! Juhla-ateriat kaikille valmistakaa!

Tasaa taakat kautakaa, elköön kenellekään niiden raskaiksi käydä salliko!

Kodit kaikille pystyttäkää. Auttakaa ihmistä löytämään elämänsä tarkoitus!

Vapauttakaa ihminen! Pelastakaa jokaiselle toivo, elämä! — Ja taas virtaa auringon sädetulva yli maan. Kultavälkettä vesi, rannikko, kukkula ja notkelma.

Huojuu heinä niityn saroilla ja vihannoi lehti. Elämän henkäys täyttää tienon.

Ja keskellä ihannutta käy ihmisen rohkeana, pyhässä hurmauksessa kohottaen vapaan katseensa kohti sinisiä pilviä, aavaa merta ja kaukaisuutta. Helsinki, toukokuulla, 1914.